# SPRENDIMAI

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

**2014 m. kovo 27 d.**

**dėl valstybės pagalbos SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), kurią Graikija suteikė „Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.“**

*(pranešta dokumentu Nr. C(2014) 1818)*

**(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)**

**(Tekstas svarbus EEE)**

(2014/539/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal minėtus straipsnius ([1]),

kadangi:

### 1. PROCEDŪRA

(1) Pagal šalies ekonominio koregavimo programą Graikija įsipareigojo įgyvendinti privatizavimo programą ([2]). Buvo numatyta privatizuoti valstybės įmonę „Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.“ (toliau – „Larco“).

(2) 2012 m. kovo mėn. Graikijos Respublikos turto valdymo fondas (toliau – GRTVF) ([3]) Komisiją informavo apie siūlomą bendrovės „Larco“ privatizavimą. Siekdama išsiaiškinti, ar įgyvendinant privatizavimo projektą gali kilti valstybės pagalbos klausimų, Komisija savo iniciatyva pradėjo nagrinėti bylą ir 2012 m. balandžio mėn. pradėjo preliminarų vertinimą.

(3) Vykstant šioms diskusijoms iš Graikijos valdžios institucijų 2012 m. kovo 16 d. atsakymo į klausimyną tapo aišku, kad bendrovei „Larco“ jau buvo taikomos valstybės pagalbos priemonės. Komisija papildomos informacijos paprašė 2012 m. balandžio 18 d., 2012 m. balandžio 24 d., 2012 m. liepos 5 d., 2012 m. rugpjūčio 22 d. ir 2012 m. gruodžio 7 d. el. laiškais bei 2012 m. gegužės 4 d. ir 2013 m. sausio 14 d. raštais, į kuriuos Graikijos valdžios institucijos atsakė 2012 m. balandžio 20 d., 2012 m. balandžio 26 d., 2012 m. spalio 3 d., 2012 m. lapkričio 13 d., 2012 m. lapkričio 15 d., 2012 m. gruodžio 7 d., 2012 m. gruodžio 24 d. ir 2013 m. sausio 18 d. Komisijos tarnybų ir Graikijos valdžios institucijų susitikimai įvyko 2012 m. balandžio 30 d. ir 2012 m. rugsėjo 11 d. Atėnuose bei 2013 m. sausio 25 d. Briuselyje.

(4) 2013 m. kovo 6 d. raštu (toliau – 2013 m. kovo 6 d. sprendimas) Komisija informavo Graikiją, kad ji nusprendė pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl tam tikrų pagalbos priemonių, toliau apibūdintų 2.2 skirsnyje (toliau – oficiali tyrimo procedūra).

([1]) OL L 136, 2013 5 15, p. 27.
([2]) Žr. *Graikijos antroji ekonominio koregavimo programa – pirmoji peržiūra, 2012 m. gruodžio mėn.*, http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp123_en.pdf.
([3]) Graikijos Respublikos turto valdymo fondas (GRTVF) – tai S.A. subjektas, įsteigtas 2011 m. liepos 1 d. privatizavimo procesui administruoti.

(5) 2013 m. kovo 6 d. sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([4]). Komisija pakvietė Graikijos valdžios institucijas ir suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl pagalbos priemonių.

(6) Komisija Graikijos valdžios institucijų pastabas gavo 2013 m. balandžio 30 d. Suinteresuotosios šalys Komisijai pastabų nepateikė.

(7) 2014 m. sausio 21 d. el. laišku Graikijos valdžios institucijos informavo Komisiją sutinkančios, kad sprendimas būtų priimtas anglų kalba.

## 2. **PAGALBOS PRIEMONIŲ APIBŪDINIMAS**

### 2.1. **Pagalbos gavėjas**

(8) Bendrovė „Larco“ specializuojasi laterito rūdos gavybos ir perdirbimo, lignito gavybos ir feronikelio bei šalutinių produktų gamybos srityje. Bendrovė verčiasi savo produktų žvalgyba, gavyba, kasyba, lydymu ir prekyba visame pasaulyje. Bendrovė „Larco“ yra viena didžiausių feronikelio gamintojų pasaulyje. 2012 m. bendrovė turėjo 960 darbuotojų, todėl ji laikytina didele įmone ([5]).

(9) Pradėjus oficialią tyrimo procedūrą 55,2 % bendrovės „Larco“ per GRTVF valdė Graikijos valstybė, 33,4 % – „National Bank of Greece S.A.“ (toliau – NBG, privati finansų įstaiga), 11,4 % – „Public Power Corporation S.A.“ (toliau – PPC, pagrindinė elektros energijos gamintoja Graikijoje, kurios didžiausia akcininkė yra valstybė).

(10) Bendrovė „Larco“ Vidurio Graikijos Larimnos mieste turi lydymo gamyklą. Be to, įvairiose Graikijos vietovėse bendrovė „Larco“ valdo keturis kasybos teisių paketus: Agios Ioannis kasyklų (prie Larimnos), Evijos kasyklų, Kastorijos kasyklų ir Servijos lignito kasyklos.

(11) Bendrovė „Larco“ buvo įsteigta 1989 m. kaip nauja įmonė po Larimos bendrovės „Hellenic Mining and Metallurgical S.A.“ (toliau – ankstesnė bendrovė „Larco“) bankroto. Ankstesnės bendrovės „Larco“ likvidavimas tebesitęsia, tačiau jos turtas ir atitinkami įsipareigojimai bendrovei „Larco“ buvo perduoti 1989 m. Todėl ankstesnė bendrovė „Larco“ yra bendrovės „Larco“ kreditorė.

### 2.2. **Priemonių apibūdinimas**

#### 2.2.1. *1 priemonė. Skolos Finansų ministerijai nesusigrąžinimas*

(12) 1998 m. balandžio mėn. bendrovė „Larco“ ir jos pagrindinės kreditorės ankstesnė bendrovė „Larco“, PPC ir Graikijos valstybė sudarė susitarimą dėl skolos grąžinimo. Pagal 1998 m. susitarimą bendrovės „Larco“ įsipareigojimas šioms kreditorėms turėjo būti aptarnaujamas taikant 6 % dydžio metinę palūkanų normą. Tačiau skola Graikijos valstybei išliko stabili arba šiek tiek padidėjo nuo 2004 m. ([6]), nors skola PPC ir ankstesnei bendrovei „Larco“ buvo padengta arba sumažėjo ([7]).

(13) Tad panašu, kad valstybė bendrovės „Larco“ skolą vertino kitaip nei kitos dvi kreditorės.

#### 2.2.2. *2 priemonė. 2008 m. valstybės garantija*

(14) 2008 m. gruodžio 22 d. valstybė suteikė garantiją 30 mln. EUR paskolai, kurią bendrovei „Larco“ suteikė ATE bankas. Garantija apėmė visą paskolos sumą ir galiojo iki trejų metų. Garantijos priemoka sudarė 1 % per metus.

#### 2.2.3. *3 priemonė. 2009 m. kapitalo didinimas*

(15) 2009 m., kai bendrovės nuosavas kapitalas tapo neigiamas, bendrovės „Larco“ valdyba pasiūlė akcinį kapitalą padidinti 134 mln. EUR. Trys akcininkės šiam pasiūlymui pritarė. Tačiau savo teise visa apimtimi pasinaudojo tik Graikijos valstybė, NBG teisėmis pasinaudojo tik iš dalies, o PPC apskritai nedalyvavo didinant akcinį kapitalą. Prie akcinio kapitalo didinimo jokie nauji akcininkai neprisidėjo.

([4]) Plg. 1 išnašą.
([5]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).
([6]) 2004 m. ji sudarė 10,3 mln. EUR ir palaipsniui augo, o 2011 m. pasiekė 13,5 mln. EUR.
([7]) PPC: 2004 m. – 39 mln. EUR, 2011 m. – nulis; ankstesnė bendrovė „Larco“: 2007 m. – 48,3 mln. EUR, 2011 m. – 43,8 mln. EUR.

(16) Faktinis akcinio kapitalo padidėjimas sudarė tik 65,5 mln. EUR, iš kurių valstybės įnašas sudarė maždaug 45 mln. EUR (69 % visos kapitalo injekcijos), NBG – 20,5 mln. EUR (31 %). Nors bendrovės „Larco“ finansinė padėtis buvo prasta, panašu, kad kapitalas buvo didinamas ne pagal restruktūrizavimo planą siekiant atkurti bendrovės gyvybingumą, o NBG nurašė bendrovės balansinę vertę, *„nes Grupė nesitiki susigrąžinti investicijos balansinės vertės atsižvelgiant į tai, kad bendrovė patiria didelių finansinių sunkumų“* ([8]) (žr. 2013 m. kovo 6 d. sprendimo 45 konstatuojamąją dalį).

2.2.4. *4 priemonė. 2010 m. valstybės garantija*

(17) 2010 m. gegužės 10 d. valstybė suteikė garantiją dėl garantijos rašto, kurį NBG bendrovei „Larco“ turėjo suteikti dėl maždaug 10,8 mln. EUR sumos. Garantija apėmė visą garantijos rašto sumą ir galiojo neribotai. Garantijos priemoka sudarė 2 % per metus.

2.2.5. *5 priemonė. Garantijos raštai vietoje išankstinio mokestinės baudos sumokėjimo 2010 m.*

(18) 2010 m. Graikijos mokesčių administratorius patikrino bendrovės „Larco“ finansines ataskaitas ir nesutiko su kai kurių nuostolių, patirtų sudarius apsidraudimo sandorius dėl nikelio kainos, apskaita. Dėl neteisingos nuostolių apskaitos bendrovei buvo skirta 190 mln. EUR dydžio mokestinė bauda ([9]).

(19) Vėliau bendrovė „Larco“ jai skirtą mokestinę baudą apskundė Graikijos teismams. Pagal Graikijos teisę ([10]) subjektas, gavęs mokestinę baudą, turi iš anksto sumokėti 25 % apskaičiuotos sumos, kad mokestinės baudos skyrimą galėtų apskųsti teismui (šiuo atveju 25 % sudarytų 47 mln. EUR).

(20) Tačiau bendrovės „Larco“ byloje Graikijos administracinis teismas nusprendė atleisti bendrovę nuo prievolės iš anksto sumokėti 25 % baudos ir vietoj to įpareigojo pateikti 1,5 mln. EUR garantijos raštus.

2.2.6. *6 priemonė. 2011 m. valstybės garantijos*

(21) 2011 m. gruodžio 30 d. valstybė suteikė dvi garantijas ATE banko suteiktoms dviem 30 mln. EUR ir 20 mln. EUR paskoloms. Viena iš paskolų (20 mln. EUR) garantijos suteikimo metu buvo pradelsta. Garantijos dengė 100 % rizikos, o jų priemoka sudarė 1 % per metus.

### 2.3. **Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą**

(22) 2013 m. kovo 6 d. sprendime (18–25 konstatuojamosiose dalyse) Komisija priėjo prie preliminarios išvados, kad bendrovė „Larco“ nuo 2007 m. gali būti laikoma sunkumus patiriančia įmone pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires ([11]). Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija priėjo prie preliminarios išvados, kad visos šešios priemonės yra laikytinos valstybės pagalba ir išreiškė abejones, ar jos yra suderinamos su vidaus rinka.

(23) Jeigu nurodytos priemonės būtų laikomos valstybės pagalba, jos būtų buvusios taikomos pažeidžiant Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytus pranešimo ir priemonių neįgyvendinimo įsipareigojimus.

## 3. **GRAIKIJOS PASTABOS**

### 3.1. **Sunkumus patirianti įmonė**

(24) Atliekant oficialią tyrimo procedūrą pateiktose pastabose Graikijos valdžios institucijos teigė, kad 2008 m. ir 2009 m. „Larco“ nebuvo sunkumus patirianti įmonė, nes jos registruotus nuostolius nulėmė tais metais sumažėjusios pasaulinės feronikelio kainos. Graikijos valdžios institucijos teigė, kad bendrovė „Larco“ sunkumus patiriančia įmone yra tik nuo 2010 m.

([8]) Aiškinamojo rašto 24 pastaba „Dalyvavimas susijusiose bendrovėse“

([9]) Vėliau Graikijos institucijos paaiškino, kad minėta priemonė yra susijusi su papildomu mokesčiu, ne su mokestine bauda. Todėl 5 priemonė yra laikytina papildomu mokesčiu, o ne mokestine bauda, kaip klaidingai nurodyta 2013 m. kovo 6 d. sprendime.

([10]) Graikijos pajamų apmokestinimo kodekso įstatymo Nr. 2238/1994 (Oficialusis leidinys FEK A/151/16.9.94), 74 straipsnio 9 dalis.

([11]) Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).

### 3.2. **1 priemonė. Skolos Finansų ministerijai nesusigrąžinimas**

(25) Graikijos valdžios institucijos teigė, kad lėšos, kurias valstybė paskolino bendrovei „Larco“, nėra valstybės ištekliai, nes jas iš pradžių kaip privačią paskolą skyrė bendrovė „Organisation for Entreprise Restructuring S.A.“ (toliau – OER). Likvidavus OER, visos jos reikalavimo teisės buvo perleistos valstybei pagal Įstatymą Nr. 2741/1999.

(26) Be to, valdžios institucijos paaiškino, kad 1998 m. susitarime dėl skolos grąžinimo buvo nustatytos konkrečios taisyklės, kaip turi būti tvarkoma ir išieškoma negrąžinta skola, kurios kiekvienų finansinių metų pabaigoje turėjo būti taikomos taip:

a) jeigu bendrovė „Larco“ finansiniais metais uždirba pelno, sukauptos palūkanos (6 % metinė norma) turi būti pirma išmokėtos kreditoriams ir tik po to gali būti grąžinama pagrindinė skolos dalis;

b) grąžinus palūkanas, bendrovė „Larco“ tam tikrą pelno dalį pasilieka investicijoms;

c) pritaikius a ir b punktų nuostatas, bendrovės „Larco“ sąskaitose likusi pelno dalis proporcingai paskirstoma jos kreditoriams.

(27) Jeigu bendrovė „Larco“ po 1999 m. neuždirbtų pelno, jos kreditoriai turėjo teisę skolos grąžinimo siekti įvairiomis priemonėmis, kaip antai laikyti mokėjimo terminą suėjus, kapitalizuoti skolą ir pan. Tačiau kreditoriai neturėjo teisės priverstinai išieškoti negrąžintos skolos, kaip antai areštuoti bendrovės turtą arba siekti, kad bendrovei būtų pradėta bankroto procedūra.

(28) Iki 2003 m. kreditoriams, kaip buvo susitarta, buvo mokamos sukauptos palūkanos. 2004–2007 m. bendrovė „Larco“ pelno neuždirbo, todėl sukauptos palūkanos nebuvo mokamos. 2007 m. PPC su bendrove „Larco“ sudarė susitarimą dėl žaliavų, kuriam pritarė visi kreditoriai ir pagal kurį bendrovė „Larco“ PPC tiekė lignitą, o jos skola PPC buvo atitinkamai mažinama. Skola PPC buvo visiškai padengta 2011 m.

(29) Ankstesnės bendrovės „Larco“ administratorius skolą siekė išieškoti teisminiu keliu ir panašu, kad tam tikros sumos jau buvo išmokėtos. Iki 2011 m. ankstesnė bendrovė „Larco“ buvo išieškojusi 5 mln. EUR negrąžintos skolos pagal 1998 m. susitarimą. Kadangi ankstesnė bendrovė „Larco“ taip pat turi skolų Graikijos valstybei, pastarajai atiteko visa ši 5 mln. EUR suma.

(30) Kalbant apie bendrovės „Larco“ tiesioginį įsiskolinimą Graikijos valstybei, valstybė įmonei reguliariai siuntė metinio įsiskolinimo dydžio, įskaitant sukauptas metines palūkanas, sąskaitas faktūras.

(31) Todėl Graikijos valdžios institucijos tvirtino, kad su 1998 m. susitarimu susijusi skola nelaikytina valstybės ištekliais ir kad bet kuriuo atveju bendrovei „Larco“ nebuvo suteiktas atrankinis pranašumas.

### 3.3. **2 priemonė. 2008 m. valstybės garantija**

(32) Graikijos valdžios institucijos rėmėsi Pranešimu dėl garantijų ([12]), visų pirma jo 3.2 skirsniu, kuriame numatytos sąlygos, kurias tenkinant Komisija gali pripažinti, kad individuali garantija nėra valstybės pagalba. Graikijos valdžios institucijų teigimu:

a) bendrovė „Larco“ nebuvo sunkumus patirianti įmonė tuomet, kai jai buvo suteikta garantija;

b) garantijos dydį buvo galima tinkamai įvertinti, kai ji buvo suteikta;

c) garantija buvo suteikta dėl skolos vertybinio popieriaus (obligacijomis padengtos paskolos), todėl negalėjo būti didesnė nei 80 % negrąžintos paskolos dydžio;

d) už garantiją mokėta 1 % priemoka buvo į rinką orientuota kaina, kuri atspindėjo bendrovės „Larco“ finansinę padėtį.

(33) Todėl Graikijos valdžios institucijos tvirtino, kad 2008 m. valstybės garantija nelaikytina valstybės pagalba.

(34) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad 2 priemonė buvo taikoma pagal 2008 m. gruodžio 22 d. ministro sprendimą Nr. YA 2/93378/0025 ir buvo lygi tiksliai 30 000 000 EUR sumai.

([12]) Komisijos pranešimas dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai (OL C 155, 2008 6 20, p. 10).

### 3.4. **3 priemonė. 2009 m. kapitalo didinimas**

(35) Graikijos valdžios institucijos teigė, kad valstybės dalyvavimas didinant kapitalą buvo skirtas bendrovės vertei apsaugoti atsižvelgiant į artėjantį jos privatizavimą bei siekiant įgyvendinti restruktūrizavimo planą. Priimdama sprendimą valstybė atsižvelgė į galimą bendrovės „Larco“ augimą, jos turto vertę ir bendrą padėtį feronikelio rinkoje, taip pat restruktūrizavimo ir išlaidų mažinimo priemones.

(36) NBG indėlis didinant kapitalą sudarė 31 %. Kitaip nei valstybė, NBG nusprendė savo teisėmis pasinaudoti tik iš dalies. Graikijos valdžios institucijos teigė, kad NBG siekė išlaikyti tam tikrą bendrovės kontrolę, todėl jos veiksmų nereikėtų vertinti kaip netikėjimo bendrovės „Larco“ ateitimi. Iš tiesų NBG valdomą bendrovės „Larco“ akcijų paketą sumažino iki minimalaus dydžio, kuris pagal Graikijos teisę reikalingas norint vetuoti tam tikrus svarbius valdybos priimamus sprendimus.

(37) Trečioji akcininkė PPC aiškiai nusprendė nedalyvauti didinant kapitalą ir sutiko, kad jos valdomas akcijų paketas sumažėtų. Graikijos valdžios institucijos teigė, kad PPC nedalyvavo tam, kad valstybė galėtų turėti didesnę akcijų suteikiamų balsų daugumą atsižvelgiant į bendrovės privatizavimą.

(38) Graikijos valdžios institucijos tvirtino, kad valstybė veikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, todėl 2009 m. kapitalo didinimas nelaikytinas valstybės pagalba.

(39) Graikijos valdžios institucijos nepateikė galutinės informacijos dėl to, kada buvo skirtos valstybės lėšos. Iš akcininkų susirinkimo protokolo matyti, kad 2009 m. balandžio 15 d. Graikijos valstybė įmokėjo 15 000 000 EUR kapitalo didinimui pagal Finansų ministerijos dokumentą Nr. Οικ2/27694/0025 atsižvelgiant į bendrą valstybės indėlį į akcinio kapitalo didinimą, kuris sudarė 44 999 999,40 EUR. Bendrovės „Larco“ 2009 m. finansinėse ataskaitose nurodyta, kad sprendimas dėl kapitalo didinimo buvo priimtas 2009 m. gegužės 14 d., tačiau nepaaiškinta, kada faktiškai buvo gauta naujo kapitalo injekcija.

### 3.5. **4 priemonė. 2010 m. valstybės garantija**

(40) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad pagal 1998 m. susitarimą ankstesnė bendrovė „Larco“ Graikijos teismuose siekė išieškoti skolą iš bendrovės „Larco“ ir buvo priimta teismų sprendimų bei panaikinta sprendimų, be kita ko ir dėl maždaug 10,5 mln. EUR skolos ([13]).

(41) Bendrovei „Larco“ pateikus apeliacinį skundą ir kilus nepataisomos žalos pavojui, Graikijos Aukščiausiasis Teismas sustabdė maždaug 10,5 mln. EUR skolos grąžinimą iki atitinkamo teismo galutinio sprendimo priėmimo. Grąžinimas sustabdytas su sąlyga, kad bendrovė „Larco“ ankstesnei bendrovei „Larco“ pateiks garantijos raštą dėl sumos, kurios grąžinimas sustabdytas. NBG bendrovei „Larco“ suteikė maždaug 10,8 mln. EUR (10,5 mln. EUR teisme ginčijamai sumai bei 0,3 mln. EUR mokesčiams teisininkams ir išlaidoms) garantijos raštą. Šiam garantijos raštui neribotą laiką buvo taikoma valstybės garantija, kuri apėmė visą sumą ir kurios priemoka sudarė 2 % per metus.

(42) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad šią priemonę valstybė taikė kaip akcininkė siekdama įvykdyti skolos grąžinimo sustabdymo sąlygas ir apsaugoti savo investiciją nuo skolų paskelbimo negrąžintomis laiku. Kitaip sustabdymas nebūtų taikomas ir ankstesnė bendrovė „Larco“ būtų turėjusi teisę išieškoti skolą, galimai areštuojant bendrovės „Larco“ turtą. Tuomet bendrovė „Larco“ galėjo tapti nemokia. Graikijos valdžios institucijų teigimu, be valstybės garantijos NBG nebūtų suteikusi garantijos rašto.

(43) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad 4 priemonė buvo taikoma pagal 2010 m. gegužės 10 d. ministro sprendimą Nr. YA 2/923/0025 ir buvo lygi tiksliai 10 510 824,95 EUR bei 310 000 EUR mokesčiams teisininkams ir išlaidoms, iš viso 10 820 824,95 EUR.

### 3.6. **5 priemonė. Garantijos raštai vietoje išankstinio mokestinės baudos sumokėjimo 2010 m.**

(44) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad minėta priemonė yra susijusi su papildomu mokesčiu, ne su mokestine bauda. Papildomas mokestis buvo skirtas todėl, kad mokesčių administratorius nesutiko su bendrovės „Larco“ pozicija, kad dėl apsidraudimo sandorių patirti nuostoliai turi būti išskaičiuojami iš įmonės grynųjų pajamų. Be to, Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad teismas paprašė bendrovės „Larco“ pateikti garantijos raštus bendrai 4,7 mln. EUR sumai.

([13]) Ankstesnės bendrovės „Larco“ teigimu, ši suma atitinka palūkanas, sukauptas už 1998 m. susitarime pripažintą pagrindinę sumą.

(45) Graikijos valdžios institucijos pateikė įrodymų, kad bendrovei „Larco“ buvo leista vietoje išankstinio papildomo mokesčio sumokėjimo pateikti garantijos raštus remiantis bendromis teisės aktų nuostatomis. Vadovaujantis nacionaline teise ([14]), teismo sprendime, kuriuo bendrovei „Larco“ buvo leista vietoje išankstinio papildomo mokesčio sumokėjimo pateikti garantijos raštus, buvo taikomas pusiausvyros principas atsižvelgiant į naudą kreditoriui (valstybei) ir skolininko („Larco“) gyvybingumą, todėl prievolė iš anksto sumokėti 47 mln. EUR (tai yra 25 % papildomo mokesčio) buvo laikinai sustabdyta ir vietoje jos leista pateikti garantijos raštus bendrai 4,7 mln. EUR sumai. Šis sustabdymas turėjo galioti iki galutinio teismo sprendimo priėmimo byloje, kurią bendrovė „Larco“ iškėlė dėl valstybės nustatyto papildomo mokesčio.

(46) Be to, Graikijos valdžios institucijos tvirtino, kad nacionalinių teismų sprendimai negali būti priskirtini valstybei.

(47) Graikijos valdžios institucijos taip pat paaiškino, kad valstybė praktiškai panaikino finansinį laikino sustabdymo poveikį, nes atliko bendrovės „Larco“ mokėtino papildomo mokesčio ir sumų, kurias valstybė turėtų grąžinti bendrovei „Larco“, kaip antai pelno mokesčio ar PVM permokas, užskaitą. Tokia galimybė numatyta neseniai priimtuose teisės aktuose siekiant Graikijoje paspartinti mokesčių surinkimą.

(48) Tad manytina, kad valstybė jau yra susigrąžinusi ne mažiau kaip 16,1 mln. EUR iš sumos, kurią bendrovė „Larco“ turėjo iš anksto sumokėti kaip papildomą mokestį.

### 3.7. **6 priemonė. 2011 m. valstybės garantijos**

(49) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad nė viena iš dviejų paskolų, kurioms buvo suteiktos garantijos, nebuvo pradelsta. ATE bankas suteikė 20 mln. EUR paskolą, kuri buvo skirta ankstesnei 20 mln. EUR paskolai, kuri buvo uždelsta, refinansuoti.

(50) Graikijos valdžios institucijos teigė, kad dvi valstybės garantijos nebuvo susijusios su valstybės ištekliais, nes valstybė bendrovei „Larco“ turėjo grąžinti 60 mln. EUR PVM permoką. Taigi, jeigu pagal garantijas būtų pateikti reikalavimai, jų dydis galėtų kompensuoti valstybės negrąžintą įsiskolinimą.

(51) Be to, valdžios institucijos tvirtino, kad, jeigu priemonė būtų laikytina pagalba, ji turėtų būti laikoma suderinama su vidaus rinka, nes atitiko Laikinosios sistemos ([15]) ir atitinkamos Graikijos laikinosios paskolų garantijų schemos (toliau – laikinoji garantijų schema) reikalavimus ([16]). Valdžios institucijos visų pirma tvirtino, kad priemonės taikymo metu bendrovė „Larco“ ne tik buvo sunkumus patirianti įmonė, bet buvo tenkinami ir kiti sistemos reikalavimai:

a) bendrovė „Larco“ buvo didelė įmonė;

b) 30 mln. EUR paskola buvo investicinė paskola, o 20 mln. EUR paskola – senesnės paskolos refinansavimo paskola, suteikta investavimo tikslu;

c) garantijos buvo suteiktos iki 2011 m. pabaigos;

d) bendra dviejų garantuotų paskolų suma buvo vos 3 mln. EUR didesnė už metinį bendrovės „Larco“ darbo užmokesčio fondą;

e) garantijos apėmė visą paskolos sumą, tačiau tokia priemonė buvo vienintelė galimybė bendrovei „Larco“ gauti finansavimą dėl ypatingos Graikijos ekonomikos padėties;

f) garantijoms buvo taikoma 1 % per metus dydžio priemoka, kuri turi būti laikoma rinkos priemoka.

(52) Galiausiai Graikijos valdžios institucijos teigė, kad, Komisijai priėjus prie išvados, kad priemonė laikytina pagalba ir kad laikinosios garantijų schemos reikalavimai nebuvo tenkinami, priemonės turi būti laikomos sanavimo pagalba. Turi būti laikoma, kad apie tokią pagalbą buvo pranešta, nes Komisija apie priemonę buvo informuota 2012 m. kovo 16 d. atsakyme į klausimyną, kai buvo atliekamas Komisijos inicijuotas preliminarus tyrimas.

(53) Graikijos valdžios institucijų teigimu, pagalba atitiko Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių reikalavimus, nes:

a) tai buvo likvidumo parama, suteikta kaip paskolų garantijos;

b) ji buvo pateisinama dėl rimtų socialinių sunkumų ir nedarė netinkamo ir neigiamo plintančio poveikio kitoms valstybėms narėms;

([14]) Administracinio proceso kodekso 200–205 straipsniai.
([15]) Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis (OL C 83, 2009 4 7, p. 1).
([16]) Nr. 308/2009, priimta 2009 m. birželio 30 d.

c) bendradarbiaudamos su Komisija, Graikijos valdžios institucijos rengė restruktūrizavimo planą;

d) buvo apsiribota tokia suma, kurios reikia, kad įmonė tam tikrą laikotarpį nenutrauktų veiklos;

e) ji atitiko „tik vieno ir paskutinio karto“ sąlygą, nes bendrovė „Larco“ praeityje nebuvo gavusi sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos;

f) bendrovė „Larco“ valstybei pateikė restruktūrizavimo planą, kuris pagrindė 30 mln. EUR finansavimo, skirto investicijoms, poreikį.

(54) Graikijos valdžios institucijos paaiškino, kad 6 priemonė buvo taikoma pagal i) 2011 m. gruodžio 30 d. ministro sprendimą Nr. YA 2/95156/0025 ir buvo lygi tiksliai 30 000 000 EUR bei ii) 2011 m. gruodžio 30 d. ministro sprendimą Nr. YA 2/95161/0025 ir buvo lygi tiksliai 20 000 000 EUR sumai.

## 4. **VERTINIMAS**

(55) Šiame sprendime pirmiausia nagrinėjama, ar bendrovė „Larco“ yra sunkumus patirianti įmonė pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Vėliau bus atliekamas vertinimas, ar nagrinėjamos priemonės laikytinos valstybės pagalba bendrovei „Larco“ pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį ir ar tokia pagalba gali būti suderinama su vidaus rinka.

### 4.1. **Bendrovės „Larco“ sunkumai**

(56) 2013 m. kovo 6 d. sprendime, ypač jo 18–25 konstatuojamosiose dalyse, Komisija priėjo prie preliminarios išvados, kad taikant 6 nagrinėjamas priemones bendrovė „Larco“ buvo sunkumus patirianti įmonė. Lentelėje nurodyti 2007–2011 m. pagrindiniai bendrovės „Larco“ finansiniai duomenys.

**2007–2012 m. I pusm. pagrindiniai bendrovės „Larco“ finansiniai duomenys (mln. EUR)**

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 m. I pusm. (*) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Apyvarta | 549,3 | 284 | 98,8 | 239 | 311 | 154,6 |
| Pelnas (nuostolis) prieš mokesčius | 23 | – 116 | – 105 | 6,4 | 6,5 | – 12,2 |
| Registruotas kapitalas | 163,8 | 163,8 | 109 | 109 | 109 | 109 |
| Nuosavas kapitalas | 104 | – 0,4 | – 35 | – 31 | – 26 | – 39 |
| Skola iš viso | 141,2 | 230,1 | 233,9 | 261,8 | 262,7 | 326,0 |
| Skolos ir nuosavybės santykis | 1,3 | – 575,0 | – 6,6 | – 8,3 | – 10,1 | – 8,4 |

(*) Duomenis pateikė GRTVF.

(57) Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkto a papunktyje numatyta, kad ribotos turtinės atsakomybės akcinė bendrovė yra laikoma patiriančia sunkumus, kai ji yra „*praradusi daugiau kaip pusę savo registruoto kapitalo ir daugiau kaip vieną jo ketvirtadalį – per pastaruosius 12 mėnesių*“. Tai atspindi prielaidą, kad bendrovė, netekusi didelės dalies registruoto kapitalo, negalės padengti nuostolių, o tai beveik neabejotinai priverstų ją bankrutuoti per trumpąjį arba vidutinį laikotarpį (kaip numatyta Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 9 punkte).

(58) Be to, Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 11 punkte numatyta, kad įmonė gali būti laikoma patiriančia sunkumus, „*jei jai būdingi įprasti sunkumus patiriančios įmonės bruožai, pvz., augantys nuostoliai, mažėjanti apyvarta, didėjančios atsargos, pajėgumų perteklius, mažėjantys grynųjų pinigų srautai, augančios skolos, didėjančios palūkanos ir mažėjanti arba nulinė grynojo turto vertė.*“ Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas yra nurodęs, kad „*egzistuoja neigiamas nuosavas kapitalas, kurį <…> galima laikyti svarbiu rodikliu, kad įmonė yra sunkioje finansinėje padėtyje*“ ([17]).

([17]) 2010 m. kovo 3 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen, MB Immobilien ir MB System prieš Komisiją*, T-102/07 ir T-120/07, Rink. p. II-585, 106 punktas.

(59) Remiantis bendrovės „Larco“ finansinėmis ataskaitomis nuo 2007 m. iki 2012 m. pirmojo pusmečio, įmonės registruotas kapitalas nesumažėjo daugiau nei per pusę. Tačiau per tą patį laikotarpį bendrovės nuosavas kapitalas tapo neigiamas. Ankstesnėse bylose Komisija yra nusprendusi, kad neigiamas nuosavas kapitalas rodo, kad visas bendrovės registruotas kapitalas buvo prarastas ir galima daryti *a priori* išvadą, kad yra tenkinami Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkto a papunkčio kriterijai ([18]).

(60) Komisija mano, kad bendrovės „Larco“ atveju tik atrodo, kad jos registruotas kapitalas nesumažėjo daugiau nei per pusę, nes bendrovė netaikė atitinkamų priemonių, kurios įprastai numatytos Graikijos teisės aktuose ([19]). Šios atitinkamos priemonės skirtos bendrovės neigiamą nuosavą kapitalą paversti teigiamu, tuo pat metu jį padidinant iki tinkamo dydžio. Tokios priemonės gali būti nuostolių kapitalizavimas arba kapitalo didinimas arba abiejų priemonių derinys.

(61) Šiuo atžvilgiu Komisija mano, kad kapitalizavus nuostolius būtų buvęs prarastas visas bendrovės registruotas kapitalas, nes sukaupti nuostoliai buvo didesni nei registruotas kapitalas. Dėl šios priežasties Komisija mano, kad šiuo atveju Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkto a papunkčio kriterijai buvo tenkinami nuo 2008 m.

(62) Be to, atsižvelgiant į Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 11 punkto kriterijus, nuo 2007 iki 2009 m. bendrovės „Larco“ apyvarta žymiai sumažėjo, o 2008 ir 2009 m. patirti dideli nuostoliai, kurių bendra suma sudaro 221 mln. EUR (atitinkamai 116 mln. ir 105 mln. EUR). 2010 ir 2011 m. bendrovės apyvarta ir pelnas padidėjo, tačiau šio padidėjimo nepakako, kad bendrovė „Larco“ sustiprėtų finansiškai. Per tą patį laikotarpį jos nuosavas kapitalas išliko neigiamas, o skola toliau augo. Be to, bendrovės „Larco“ veikla 2012 m. pirmą pusmetį vėl tapo nuostolinga.

(63) Komisija nesutinka su Graikijos valdžios institucijų argumentais, kad 2008–2009 m. bendrovė „Larco“ nebuvo sunkumus patirianti įmonė, nes nuostolius nulėmė sumažėjusi feronikelio kaina.

(64) Pirma, tai, kad sumažėjusi feronikelio kaina nulėmė nuostolius ir prisidėjo prie bendrovės „Larco“ sunkumų, nepaneigia išvados, kad bendrovei „Larco“ buvo būdingi įprasti sunkumus patiriančios įmonės požymiai. Klestinti įmonė savo išlaidas turėtų pritaikyti prie tokių kainų pokyčių, kad išvengtų nuostolių.

(65) Antra, 2008–2009 m. bendrovės nuosavas kapitalas buvo neigiamas, o skolos didėjo (2007–2008 m. išaugo 63 %). Nors po 2010 m. feronikelio kaina ir apyvarta žymiai padidėjo, vėlesni bendrovės „Larco“ finansiniai rezultatai rodo, kad įmonės sunkumai nesibaigė. Todėl negalima daryti išvados, kad 2008 ir 2009 m. nuostolius nulėmė tik mažos feronikelio kainos.

(66) Atsižvelgiant į šias aplinkybes daroma išvada, kad bendrovė „Larco“ buvo sunkumus patirianti įmonė pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires tuo metu, kai jai buvo taikomos 6 nagrinėjamos priemonės.

### 4.2. **Valstybės pagalbos buvimas**

(67) Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

(68) Pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką ir teismų praktiką, pagrindinis kriterijus nustatant, ar valstybės institucijos ir įmonės sandoris laikytinas valstybės pagalba, yra rinkos ekonomikos investuotojo arba kreditoriaus principas (toliau – REI arba REK principas) ([20]). Vadovaujantis šiuo principu valstybė, kuri rinkoje elgiasi kaip komercinis veiklos vykdytojas, turi elgtis taip, kaip elgtųsi privatus veiklos vykdytojas. Jeigu valstybė to nedaro, gali būti teikiama valstybės pagalba. Kitaip tariant, nustatant, ar sandoris yra susijęs su valstybės pagalba, vertinama, ar privatus veiklos vykdytojas būtų taip pat pasielgęs panašiomis aplinkybėmis. Taikant šį principą neekonominiai veiksniai negali pateisinti paramos priemonių taikymo.

([18]) Komisijos sprendimas byloje C 38/2007 *Arbel Fauvet Rail* (OL L 238, 2008 9 5, p. 27), Komisijos sprendimas byloje C 27/2010 *United Textiles* (OL L 279, 2012 10 12, p. 30).

([19]) Graikijos įstatymo Nr. 2190/1920 47 straipsnyje numatyta, kad tuo atveju, kai bendrovės nuosavas kapitalas sudaro mažiau nei 50 % jos akcinio kapitalo, bendrovės akcininkai turi nuspręsti (per 6 mėnesius nuo atitinkamų finansinių metų pabaigos) bendrovę likviduoti arba taikyti kitas priemones.

([20]) Žr., pvz., 1991 m. kovo 21 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją („ALFA Romeo“)*, C-305/89, Rink. p. I-1603, 18 ir 19 punktus; 1998 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Cityflyer Express prieš Komisiją*, T-16/96, Rink. p. II-757, 51 punktą; 1999 m. sausio 21 d. Sprendimą *Neue Maxhütte Stahlwerke ir Lech-Stahlwerke prieš Komisiją*, T-129/95, T-2/96 ir T-97/96, Rink. p. II-17, 104 punktą; 2012 m. vasario 28 d. Sprendimo *Land Burgenland ir Austrija prieš Komisiją*, T-268/08 ir T-281/08, Rink. p. II-0000, 48 punktą.

4.2.1. *1 priemonė. Skolos Finansų ministerijai nesusigrąžinimas*

(69) Remdamasi turima informacija Komisija negali sutikti su Graikijos valdžios institucijų argumentais, kad OER suteikta paskola buvo privati paskola. Graikijos įstatyme Nr. 1386/1983 (1 straipsnyje) ([21]) dėl OER steigimo numatyta, kad „*OER veikia siekiant ginti socialinį interesą ir prižiūrint valstybei.*“ Minėto įstatymo 3 straipsnyje numatyta, kad valstybė yra vienintelė OER akcininkė. Be to, valstybė turėjo galimybę tiesiogiai skirti pirmininką ir 2 iš 8 valdybos narių bei netiesiogiai dar 4 narius. Tad matyti, kad OER lėšos yra valstybės ištekliai, todėl bet kokia OER paskola turėtų būti laikoma priskirtina valstybei.

(70) Iš Graikijos pateiktų įrodymų matyti, kad apie bendrovės „Larco“ skolą OER (vėliau perleistą valstybei) buvo reguliariai informuojama ir ji buvo įtraukiama į sąskaitas faktūras, kaip numatyta 1998 m. susitarime dėl skolos grąžinimo. Dalis skolos buvo susigrąžinta tada, kai bendrovės pelningumas buvo pakankamas. Šiuo laikotarpiu bendrovė „Larco“ vykdė investicijas, dėl kurių grąžinama suma mažėjo, tačiau visi kreditoriai tam pritarė. Pagal pasiektą susitarimą kreditoriai neturėjo teisės bandyti prievarta susigrąžinti skolos.

(71) Atsižvelgiant į tai daroma išvada, kad 1 priemonė atitiko REK principą, nes valstybė kaip kreditorius veikė taip, kaip veiktų privatus kreditorius, nes siekdama susigrąžinti skolą pasinaudojo visomis galimomis priemonėmis ir veikė pagal susitarimo reikalavimus.

4.2.2. *2 priemonė. 2008 m. valstybės garantija*

(72) Valstybės garantijos kelia pavojų valstybės ištekliams, nes pareikalauta garantuota suma yra išmokama iš valstybės biudžeto. Be to, garantijos be tinkamos kompensacijos reiškia valstybės finansinių išteklių praradimą. Todėl ši priemonė tenkina valstybės išteklių ir priskyrimo valstybei kriterijų, ir Graikijos valdžios institucijos to neginčija.

(73) Komisija nesutinka su Graikijos valdžios institucijų tvirtinimu, kad yra tenkinamos Pranešimo dėl garantijų 3.2 skirsnio sąlygos. Komisija nustatė, kad 2008 m. bendrovė „Larco“ buvo sunkumus patirianti įmonė, Be to, metinė 1 % garantijos priemoka negali atspindėti rizikos, kad nebus įvykdytos su garantuotomis paskolomis susijusios prievolės, nes bendrovė „Larco“ buvo susidūrusi su dideliais finansiniais sunkumais, visų pirma aukštu skolos ir nuosavybės santykiu.

(74) Komisija mano, kad apdairus rinkos kreditorius tokiomis sąlygomis bendrovei „Larco“ nebūtų suteikęs garantijos. Kadangi ši priemonė bendrovei „Larco“ buvo taikoma atrankiniu būdu, Komisija mano, kad 2008 m. valstybės garantija pagalbos gavėjui suteikė atrankinį pranašumą.

(75) Bendrovė „Larco“ veiklą vykdo sektoriuje, kuriame vyksta valstybių narių prekyba, ir pati į kitas valstybes nares eksportuoja didžiąją dalį produkcijos. Be to, be Graikijos nikelio kasyba, lydymas ir perdirbimas vykdomas dar šešiose valstybėse narėse – Austrijoje, Suomijoje, Prancūzijoje (Naujojoje Kaledonijoje), Ispanijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje ([22]). Prekyba nikeliu vyksta beveik visose valstybėse narėse ([23]).

(76) Nagrinėjamos priemonės sudaro galimybes bendrovei „Larco“ tęsti veiklą, todėl kitaip nei kitiems finansinių sunkumų turintiems konkurentams bendrovei netenka susidurti su padariniais, kurie paprastai atsiranda dėl prastų finansinių rezultatų. Tai iškreipia konkurenciją, nes kitos tose pačiose rinkose veikiančios bendrovės turi veikti negaudamos tokios valstybės paramos.

(77) Todėl daroma išvada, kad 2 priemonė laikytina valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. Komisija mano, kad pagalbos dydis yra lygus garantuotos paskolos sumai, nes vargu, ar bendrovė „Larco“ dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų būtų galėjusi gauti finansavimą iš rinkos dalyvių, neatsižvelgiant į sąlygas. Kitaip tariant, Komisija mano, kad bendrovė „Larco“ įgijo pranašumą, atitinkantį garantuotos paskolos sumą, nes be valstybės garantijos bendrovė nebūtų galėjusi rinkoje gauti tokio finansavimo.

(78) Komisija neturi jokios informacijos apie reikalavimus, kurie galėjo būti pateikti pagal garantiją.

4.2.3. *3 priemonė. 2009 m. kapitalo didinimas*

(79) Valstybės dalyvavimas 2009 m. didinant bendrovės „Larco“ akcinį kapitalą yra susijęs su valstybės ištekliais ir yra priskirtinas valstybei. Todėl šis kriterijus yra tenkinamas ir Graikijos valdžios institucijos dėl to nesiginčija.

([21]) Graikijos Respublikos oficialusis leidinys Nr. FEK A-107.
([22]) Šaltiniai: 2006–2010 m. Europos mineralų pramonės statistiniai duomenys, Britanijos geologijos tarnyba, http://www.bgs.ac.uk/; taip pat „Nickel Institute“, http://www.nickelinstitute.org.
([23]) Šaltinis: 2006–2010 m. Europos mineralų pramonės statistiniai duomenys, Britanijos geologijos tarnyba, http://www.bgs.ac.uk/.

(80) Graikijos valdžios institucijos nėra pateikusios Komisijai įtikinamų įrodymų, kurie pagrįstų jų tvirtinimą, kad valstybė veikė kaip apdairus rinkos investuotojas. Iš akcininkų susirinkimų protokolų, kurie pateikti kaip įrodymai, galima spręsti, kad iki kapitalo didinimo akcininkams nebuvo pateiktas restruktūrizavimo planas, nors bendrovė „Larco“ buvo sunkumus patirianti įmonė. Be to, galutinės kapitalo didinimo sumos vis tiek nepakako neigiamam nuosavas bendrovės „Larco“ kapitalui padengti, todėl kapitalo didinimas negali būti vertinamas kaip priemonė bendrovės vertei apsaugoti ir jos restruktūrizavimui pagelbėti.

(81) Dėl NBG dalyvavimo Komisija primena Teisingumo Teismo išaiškinimą, kad *„net esant didelėms privačioms investicijoms vien vienalaikiškumo, neatsižvelgiant į kitas reikšmingas faktines ar teisines aplinkybes, nepakanka nuspręsti, kad investicija nėra pagalba, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį“* ([24]).

(82) Dalinis NBG dalyvavimas negali būti laikomas bendro valstybės ir privačių akcininkų veikimo įrodymu, nes NBG buvo ne tik bendrovės „Larco“ akcininkė, bet ir jos kreditorė. Todėl jos sprendimas didinant kapitalą dalyvauti iš dalies buvo skirtas ne tik investicijų vertei, bet ir kreditorės pozicijai apsaugoti.

(83) Be to, valstybė bendrovei „Larco“ jau buvo suteikusi 2008 m. valstybės garantiją. Todėl, kaip įtvirtinta atitinkamoje teismo praktikoje, valstybės dalyvavimo 2009 m. didinant kapitalą negalima vertinti atskirai, nes vertinti reikia atsižvelgiant į kitas taikytas pagalbos priemones ([25]).

(84) Be to, akcininkų susirinkimo protokolas nepagrindžia Graikijos valdžios institucijų tvirtinimo, kad PPC siekė užtikrinti, kad valstybė turėtų didelę akcijų suteikiamų balsų daugumą. PPC tiesiog pareiškė nedalyvausianti didinant akcinį kapitalą.

(85) Todėl Komisija mano, kad apdairus rinkos investuotojas tokiomis sąlygomis nebūtų dalyvavęs didinant bendrovės „Larco“ akcinį kapitalą. Kadangi ši priemonė bendrovei „Larco“ buvo taikoma atrankiniu būdu, Komisija mano, kad valstybės dalyvavimas 2009 m. didinant kapitalą pagalbos gavėjui suteikė atrankinį pranašumą.

(86) Dėl 75–76 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priežasčių ši priemonė gali daryti įtaką valstybių narių prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

(87) Todėl daroma išvada, kad 3 priemonė laikytina valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. Kadangi nėra ginčijama, kad valstybė pasinaudojo visomis teisėmis didinant akcinį kapitalą [neaišku], 3 priemonės vertė sudaro 44 999 999,40 EUR.

(88) Kalbant apie lėšų skyrimo dieną, iš 2009 m. gegužės 14 d. akcininkų susirinkimo protokolo matyti, kad 2009 m. balandžio 15 d. Graikijos valstybė skyrė 15 000 000 EUR kapitalo didinimui ([26]), atsižvelgiant į bendrą valstybės indėlį į akcinio kapitalo didinimą [neaišku], kuris sudarė 44 999 999,40 EUR. Komisija neturi informacijos apie dieną, kurią buvo įnešta likusi valstybės indėlio didinant bendrovės akcinį kapitalą dalis.

4.2.4. *4 priemonė. 2010 m. valstybės garantija*

(89) Kaip ir 2 priemonės atveju, 4 priemonė tenkina valstybės išteklių ir priskyrimo valstybei kriterijų, ir Graikijos valdžios institucijos to neginčija.

(90) Komisija pripažįsta, kad aplinkybėmis, panašiomis į šios bylos aplinkybes, teikti garantijas yra įprasta akcininkų veiklos praktika. Tačiau NBG buvo ir bendrovės „Larco“ akcininkė, todėl Komisija mano, kad akcininkams būtų įprasta su nagrinėjama garantija susijusią riziką pasidalyti proporcingai. Tačiau visą riziką prisiėmė valstybė, kuri garantavo skolos grąžinimą, o bendrovė „Larco“ turėjo sunkumų ir jau tuomet augančią skolą.

(91) Pranešimo dėl garantijų 3.2 skirsnio sąlygos nėra tenkinamos ir 2 priemonės atveju, nes 2 % priemoka negali atspindėti rizikos, kad bendrovė „Larco“ neįvykdys prievolės.

([24]) 2012 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Corsica Ferries prieš Komisiją*, T-565/08, 122 punktas.
([25]) 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues SA, Bouygues Télécom SA prieš Komisiją*, C-399/10 P ir C-401/10 P, ir 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *BP Chemicals prieš Komisiją*, T-11/95, 171 punktas.
([26]) Pagal Finansų ministerijos dokumentą Nr. Οικ2/27694/0025.

(92) Todėl Komisija mano, kad apdairus rinkos kreditorius tokiomis sąlygomis bendrovei „Larco“ nebūtų suteikęs garantijos. Kadangi ši priemonė bendrovei „Larco“ buvo taikoma atrankiniu būdu, Komisija mano, kad ji pagalbos gavėjui suteikė atrankinį pranašumą.

(93) Dėl 75–76 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priežasčių ši priemonė gali daryti įtaką valstybių narių prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

(94) Todėl daroma išvada, kad 4 priemonė laikytina valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. Komisija mano, kad pagalbos dydis yra lygus garantuotai sumai, nes yra akivaizdu, kad, neatsižvelgiant į sąlygas, joks apdairus rinkos dalyvis nebūtų galėjęs šios sumos garantuoti bendrovei „Larco“ dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų. Kitaip tariant, Komisija mano, kad bendrovė „Larco“ įgijo pranašumą, atitinkantį garantuotą sumą, nes be valstybės garantijos bendrovė nebūtų galėjusi rinkoje gauti jokios garantijos.

(95) Komisija neturi jokios informacijos apie reikalavimus, kurie galėjo būti pateikti pagal garantiją.

4.2.5. *5 priemonė. Garantijos raštai vietoje išankstinio papildomo mokesčio sumokėjimo 2010 m.*

(96) Komisija atsižvelgia į paaiškinimus, kuriuos Graikijos valdžios institucijos pateikė dėl 5 priemonės faktinių aplinkybių.

(97) Atsižvelgdama į Graikijos valdžios institucijų pateiktus įrodymus Komisija sutinka, kad teismas teisę vietoje išankstinio papildomo mokesčio sumokėjimo pateikti garantijos raštus bendrovei „Larco“ suteikė remdamasis objektyviais kriterijais, kurie būtų taikomi bet kuriai bendrovei panašioje situacijoje. Todėl daroma išvada, kad 5 priemonė bendrovei „Larco“ nesuteikė atrankinio pranašumo.

4.2.6. *6 priemonė. 2011 m. valstybės garantijos*

(98) Komisija atsižvelgia į paaiškinimus, kuriuos Graikijos valdžios institucijos pateikė dėl 6 priemonės faktinių aplinkybių.

(99) Komisija nesutinka su Graikijos valdžios institucijomis, kad 6 priemonė nėra susijusi su valstybės ištekliais. Pirma, kaip paaiškinta vertinant 2 priemonę, valstybės garantijos kelia pavojų valstybės ištekliams, nes pareikalauta garantuota suma yra išmokama iš valstybės biudžeto. Be to, garantijos, kurioms nėra taikomos tinkamos rinkos priemokos, reiškia valstybės finansinių išteklių praradimą. Be to, argumentai dėl negrąžintos 60 mln. EUR PVM permokos prieštarauja pastaboms, pateiktoms dėl 5 priemonės, nes Graikijos valdžios institucijos nurodė teisėtai ir sąmoningai negrąžinusios PVM permokos tam, kad būtų galima kompensuoti išankstinio papildomo mokesčio sumokėjimo sustabdymą.

(100) Todėl Komisija mano, kad šios priemonės atveju yra tenkinamas valstybės išteklių ir priskyrimo valstybei kriterijus.

(101) Kaip ir 2 bei 4 priemonių atveju, ši priemonė irgi netenkina Pranešimo dėl garantijų 3.2 skirsnio sąlygų.

(102) Todėl Komisija mano, kad apdairus rinkos kreditorius tokiomis sąlygomis bendrovei „Larco“ nebūtų suteikęs garantijos. Kadangi ši priemonė bendrovei „Larco“ buvo taikoma atrankiniu būdu, Komisija mano, kad ji pagalbos gavėjui suteikė atrankinį pranašumą.

(103) Dėl 75–76 konstatuojamosiose dalyse nurodytų priežasčių ši priemonė gali daryti įtaką valstybių narių prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

(104) Todėl daroma išvada, kad 6 priemonė laikytina valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. Vertindama 2 priemonę Komisija mano, kad pagalbos dydis yra lygus garantuotų paskolų sumai, nes vargu ar bendrovė „Larco“ dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų būtų galėjusi gauti finansavimą iš rinkos dalyvių, neatsižvelgiant į sąlygas.

(105) Komisija neturi jokios informacijos apie reikalavimus, kurie galėjo būti pateikti pagal garantiją.

4.2.7. *Valstybės pagalbos buvimas*

(106) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad 1 ir 5 priemonės nėra laikytinos valstybės pagalba, o 2, 3, 4 ir 6 priemonės laikytinos valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį.

(107) Todėl valstybės pagalba, suteikta taikant 2 priemonę, sudaro 30 000 000 EUR, kurie buvo skirti 2008 m. gruodžio 22 d. Valstybės pagalba, suteikta taikant 3 priemonę, sudaro 44 999 999,40 EUR, tačiau Graikijos valdžios institucijos turi tiksliau nurodyti skyrimo datą ar datas. Valstybės pagalba, suteikta taikant 4 priemonę, sudaro 10 820 824,95 EUR, kurie skirti 2010 m. gegužės 10 d., o bendra valstybės pagalba pagal 6 priemonę sudaro 50 000 000 EUR (30 000 000 EUR + 30 000 000 EUR) kurie skirti 2011 m. gruodžio 30 d.

### 4.3. **Neteisėta pagalba**

(108) Valstybės pagalba yra laikytinos 2, 3, 4 ir 6 priemonės, kurios buvo taikomos pažeidžiant Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytus pranešimo ir priemonių neįgyvendinimo įsipareigojimus. Todėl šios priemonės laikytinos neteisėta valstybės pagalba.

### 4.4. **Pagalbos suderinamumas**

(109) Kadangi tam tikros priemonės laikytinos valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, jų suderinamumą reikia vertinti atsižvelgiant į minėto straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis.

(110) Pagal Teisingumo Teismo praktiką nurodyti galimus suderinamumo su vidaus rinka pagrindus ir parodyti, kad tokio suderinamumo sąlygos tenkinamos, yra valstybės narės užduotis ([27]).

4.4.1. *2, 4 ir 6 priemonių suderinamumas*

(111) Graikijos valdžios institucijos nenurodė jokių galimų 2 ir 4 priemonių suderinamumo pagrindų, nes tvirtino, kad šios priemonės nelaikytinos valstybės pagalba.

(112) Atsižvelgiant į tai, kad šios priemonės laikytinos valstybės pagalba, reikia įvertinti jų suderinamumą pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą, o ypač pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires, nes bendrovė „Larco“ bent jau nuo 2008 m. yra sunkumus patirianti įmonė. Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 20 punkte numatyta, kad „įmonė negali būti laikoma tinkama priemone kitiems viešosios tvarkos tikslams skatinti tol, kol nebus užtikrintas tokios įmonės gyvybingumas. Todėl, Komisijos nuomone, jei tenkinamos šiose gairėse nurodytos sąlygos, pagalba sunkumus patiriančioms įmonėms gali prisidėti prie ekonominės veiklos vystymo, neturėdama prekybai neigiamos įtakos, prieštaraujančios Bendrijos interesui“.

(113) Tačiau šiuo atveju nėra tenkinami atitinkami reikalavimai, nustatyti Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse (3.1 skirsnyje). Garantijos nebuvo panaikintos po 6 mėnesių, o Graikijos valdžios institucijos nepateikė restruktūrizavimo plano, skirto bendrovės gyvybingumui atkurti, taip pat nebuvo įgyvendinamos kompensacinės priemonės konkurencijos iškraipymui mažinti. Be to, nėra įrodymų, kad pagalba buvo ne didesnė, nei reikia, visų pirma dėl didelio paties pagalbos gavėjo indėlio. Institucijos nepateikė likvidavimo plano.

(114) Graikijos valdžios institucijos tvirtino, kad 6 priemonė yra suderinama su Laikinąja sistema ir laikinąja garantijų schema, o bet kuriuo atveju ji laikytina sanavimo pagalba.

(115) Komisija nesutinka su Graikijos valdžios institucijų pastabomis. Ji mano, kad Laikinosios sistemos ir laikinosios garantijų schemos sąlygos nebuvo tenkinamos, nes bendrovė „Larco“ buvo sunkumus patirianti įmonė. Bendra dviejų garantijų suma buvo didesnė už metinį bendrovės „Larco“ darbo užmokesčio fondą, garantija sudarė daugiau nei 90 % paskolos, o 1 % per metus priemoka negali būti laikoma rinkos priemoka, kuri atspindi riziką, kad garantuota suma bus nesumokėta.

(116) Nors teigiama, kad priemonė laikytina sanavimo pagalba, Komisija su Graikijos valdžios institucijomis bendrovės „Larco“ padėtį aptarinėjo nuo 2011 m., tačiau institucijos nė karto neužsiminė, kad 2011 m. garantijos turėtų būti vertinamos kaip sanavimo pagalba, ir nėra pateikusios atitinkamo pranešimo. 2012 m. kovo 16 d. atsakyme į klausimyną Graikijos valdžios institucijos aiškiai nurodė, kad per pastaruosius 10 metų bendrovei nebuvo skirta sanavimo ir (arba) restruktūrizavimo pagalba.

([27]) 1993 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-364/90, Rink. p. I-2097, 20 punktas.

(117) Ir šiuo atveju nėra tenkinami atitinkami reikalavimai, nustatyti Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse. 2011 m. garantijos nebuvo panaikintos po 6 mėnesių, o Graikijos valdžios institucijos nepateikė nei restruktūrizavimo, nei likvidavimo plano. Verslo planas, pagrindžiantis 30 mln. EUR poreikį investicijoms, negali būti suderinamo restruktūrizavimo plano pagrindu taikant Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Taip yra dėl to, kad minėtu planu nebuvo siekiama atkurti bendrovės gyvybingumo, taip pat nebuvo numatytos ar įgyvendintos kompensacinės priemonės, skirtos konkurencijos iškraipymui mažinti. Be to, nebuvo įrodymų, kad pagalba buvo ne didesnė, nei reikia, visų pirma dėl didelio paties pagalbos gavėjo indėlio. Be to, institucijos nepateikė likvidavimo plano.

(118) Komisija nenustatė jokio kito galimo 2, 4 ir 6 priemonių suderinamumo pagrindo.

(119) Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija mano, kad 2, 4 ir 6 priemonės yra nesuderinamos su vidaus rinka.

4.4.2. *3 priemonės suderinamumas*

(120) Graikijos valdžios institucijos nenurodė jokio galimo 3 priemonės suderinamumo pagrindo, nes tvirtino, kad ši priemonė nelaikytina valstybės pagalba.

(121) Atsižvelgiant į tai, kad ši priemonė laikytina valstybės pagalba, dėl 112 konstatuojamojoje dalyje nurodytų priežasčių jos suderinamumą reikia įvertinti ir pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Tačiau ir šiuo atveju nėra tenkinami atitinkami reikalavimai, nustatyti Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse. Graikijos valdžios institucijos nepateikė restruktūrizavimo plano, skirto bendrovės gyvybingumui atkurti, taip pat nebuvo įgyvendinamos kompensacinės priemonės konkurencijos iškraipymui mažinti. Be to, nėra įrodymų, kad pagalba buvo ne didesnė, nei reikia, visų pirma dėl didelio paties pagalbos gavėjo indėlio.

(122) Komisija nenustatė jokio kito galimo šios priemonės suderinamumo pagrindo.

(123) Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija mano, kad 3 priemonė yra nesuderinama su vidaus rinka.

### 4.5. **Susigrąžinimas**

(124) Vadovaujantis Sutartimi ir nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, Komisija yra kompetentinga nuspręsti, kad atitinkama valstybė narė turi nutraukti arba pakeisti pagalbą, jeigu yra nustatoma, kad ji nesuderinama su vidaus rinka ([28]). Be to, Teisingumo Teismas sistemingai priima sprendimus, kad valstybės narės prievolė nutraukti pagalbą, kurią Komisija laiko nesuderinama su vidaus rinka, nustatyta siekiant atkurti anksčiau buvusią padėtį ([29]). Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad šis tikslas laikomas pasiektu tada, kai pagalbos gavėjas neteisėtą pagalbą grąžina ir taip praranda pranašumą, turėtą rinkoje konkurentų atžvilgiu, ir atkuriama prieš pagalbos suteikimą buvusi padėtis ([30]).

(125) Pagal šią teismo praktiką Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 ([31]) 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[j]eigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo <…>“.

(126) Tad atsižvelgiant į tai, kad Komisija nebuvo informuota nei apie vieną nagrinėjamą priemonę, tokiu būdu pažeidžiant Sutarties 108 straipsnį, ir todėl šios priemonės laikytinos neteisėta ir nesuderinama pagalba, kuri turi būti susigrąžinta tam, kad būtų atkurta rinkoje iki pagalbos suteikimo buvusi padėtis. Pagalba turi būti susigrąžinta nuo tos dienos, kai pagalbos gavėjui buvo suteiktas pranašumas, t. y. kai pagalbos gavėjas ja galėjo disponuoti, ir jis privalo mokėti susigrąžinimo palūkanas, kol pagalba bus faktiškai susigrąžinta.

## 5. **IŠVADA**

(127) 1 ir 5 priemonės nelaikytinos valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį.

(128) Pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, Graikija neteisėtai įgyvendino 2, 3, 4 ir 6 priemones.

([28]) Žr. 1973 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-70/72, Rink. p. 813, 13 punktą.
([29]) Žr. 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. p. I-4103, 75 punktą.
([30]) Žr. 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-030671, 64 ir 65 punktus.
([31]) 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

(129) Visų pirma 2, 4 ir 6 priemonės (2008, 2010 ir 2011 m. valstybės garantijos), kurios buvo taikomos bendrovei „Larco“, yra laikytinos valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį ir yra nesuderinamos su vidaus rinka, nes nebuvo tenkinamos atitinkamos Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių sąlygos, taip pat nebuvo nustatyta kitų suderinamumo pagrindų.

(130) Be to, 3 priemonė (valstybės dalyvavimas 2009 m. didinant bendrovės „Larco“ kapitalą) irgi laikytina valstybės pagalba, nesuderinama su Sutartimi, nes nebuvo tenkinamos atitinkamos Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių sąlygos, taip pat nebuvo nustatyta kitų suderinamumo pagrindų.

(131) Komisija pažymi, kad Graikija sutiko, jog šis sprendimas būtų priimtas anglų kalba.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Skolos Finansų ministerijai nesusigrąžinimas ir garantijos raštai vietoje papildomo mokesčio sumokėjimo 2010 m., kuriuos Graikija suteikė bendrovei „Larco“, nėra laikytini valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį.

*2 straipsnis*

Valstybės pagalba, kurią sudaro 135 820 824,35 EUR valstybės garantijų, 2008, 2010 ir 2011 m. suteiktų bendrovei „Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.“, ir valstybės dalyvavimas 2009 m. didinant bendrovės kapitalą, ir kurią Graikija neteisėtai suteikė pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, yra nesuderinama su vidaus rinka.

*3 straipsnis*

1. Graikija turi susigrąžinti 2 straipsnyje nurodytą nesuderinamą pagalbą iš jos gavėjo.

2. Susigrąžinamoms sumoms skaičiuojamos palūkanos už laikotarpį nuo jų perdavimo pagalbos gavėjams disponuoti dienos iki susigrąžinimo dienos.

3. Palūkanos skaičiuojamos bendrai sumai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ([32]) su pakeitimais V skyrių.

4. Graikija turi nurodyti tikslią (-ias) datą (-as), kada valstybė prisidėjo prie 2009 m. akcinio kapitalo didinimo, kuris yra laikomas 3 priemone.

5. Graikija nutraukia visus nebaigtus 2 straipsnyje nurodytos pagalbos mokėjimus nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

*4 straipsnis*

1. 2 straipsnyje nurodyta pagalba turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. Graikija užtikrina, kad šis sprendimas bus įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

*5 straipsnis*

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Graikija pateikia Komisijai šią informaciją:

a) visą iš pagalbos gavėjo susigrąžintiną sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas);

b) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis šiam sprendimui įgyvendinti, aprašymą;

c) dokumentus, įrodančius, kad gavėjui buvo nurodyta grąžinti pagalbą.

([32]) 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

2. Graikija nuolat praneša Komisijai apie pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalines priemones, kurių buvo imtasi 2 straipsnyje nurodytai pagalbai susigrąžinti, kol ji bus visa susigrąžinta. Komisijai paprašius, Graikija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių ketinama imtis šiam sprendimui įgyvendinti. Ji taip pat teikia išsamią informaciją apie pagalbos sumas ir palūkanas, jau susigrąžintas iš gavėjo.

*6 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2014 m. kovo 27 d.

*Komisijos vardu*
Joaquín ALMUNIA
*Pirmininko pavaduotojas*

---

*PRIEDAS*

**INFORMACIJA APIE GAUTAS, SUSIGRĄŽINTINAS IR JAU SUSIGRĄŽINTAS PAGALBOS SUMAS**

| Pagalbos gavėjas – priemonė | Bendra gautos pagalbos suma | Bendra susigrąžintinos pagalbos suma (Pagrindinė suma) | Bendra jau grąžinta suma | |
|---|---|---|---|---|
| | | | Pagrindinė suma | Palūkanos |
| „Larco“ – 2 priemonė | 30 000 000 | 30 000 000 | 0 | 0 |
| „Larco“ – 3 priemonė | 44 999 999,40 | 44 999 999,40 | 0 | 0 |
| „Larco“ – 4 priemonė | 10 820 824,95 | 10 820 824,95 | 0 | 0 |
| „Larco“ – 6 priemonė | 50 000 000 | 50 000 000 | 0 | 0 |